

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

31.10.2012 г.

Важни обществено-икономически и политически теми

Вестник Класа

✓ Договаряме 95% от парите по ОП "Конкурентноспособност"

http://www.klassa.bg/news/Read/article/214588_%D0%94%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%80%D1%8F%D0%BC%D0%B5+95%25+%D0%BE%D1%82+%D0%BF%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%B5+%D0%BF%D0%BE++%D0%9E%D0%9F+%22%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D0%BA%D1%83%D1%80%D0%B5%D1%82%D0%BD%D0%BE%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%22+

До края на годината ще надхвърлим 95 % от договарянето на средствата по ОП "Конкурентноспособност", заяви министърът на икономиката Делян Добрев, който заедно с премиера Бойко Борисов присъстваха на официалното връчване на договорите на 85 фирми за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ "Технологична модернизация в малки и средни предприятия" по оперативната програма. След като от фирмите си пожелаха правителството да плаща навреме по сключените договори, енергийният министър Делян Добрев изтъкна, че неговото министерство вече плаща на фирмите най-късно на 40 ден след подаване на документите за сертифициране на разходите. Пред представителите на бизнеса премиерът Бойко Борисов изтъкна, че на Румъния преди няколко дни са били спрени 10,4 милиарда евро от Брюксел, а еврокомисарят по регионално развитие Йоханес Хаан дава България е за пример в усвояване на еврофондовете. Основната цел на процедурата е да се насърчат инвестициите в съвременни технологии и оборудване в малките и средни предприятия от различни сектори. Сред фирмите, сключили договор по схемата има такива, които произвеждат електрически табла и трафопостове, производителите на мебели, обувки, на стъклопакети, на сейфове, на дограма, фирми, бутилиращи минерална вода, такива изработващи метални изделия, печатници, интернет доставчици. Реализирането на проектите се очаква да доведе до увеличаване на производителността, намаляване на производствените разходи, разкриване на нови работни места, разширяване на пазарните позиции на фирмите и увеличаване на износа. Много от фирмите планират да закупят ново оборудване и да въведат нови процеси в производството. До момента по процедура "Технологична модернизация на малки и средни предприятия" са сключени договори за безвъзмездна финансова помощ с 196 бенефициенти с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ над 137 млн. лева.

Вестник Капитал daily

✓ Експерти: Нужни са още пенсионни реформи

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2012/10/30/1936776_eksperti_nujni_sa_oshte_pensionni_reformi/

Да бъде създаден обществен консултативен съвет, който да осъществява експертен одит на всяко политическо решение, свързано с промяна на осигурителната система. Около това мнение се обединиха част от експертите по време на дискусиия за предизвикателствата пред солидарния стълб на пенсионната система, организирана от Центъра за либерални стратегии. Опит за функциониране на подобен орган имаше още през 2009 г., когато беше създаден Консултативен съвет по пенсионна реформа към социалното министерство. По всеобщо мнение обаче той не е изпълнил своето предназначение.

Дежа вю

Представители на пенсионните фондове коментираха, че са притеснени от направените напоследък публични изказвания, свързани с капиталовия стълб и нуждата от него. Преди няколко седмици лидерът на КТ "Подкрепа" Константин Тренчев заяви, че вторият стълб трябва да престане да съществува. А малко след това финансовият министър Симеон Дянков каза в интервю пред "Дарик", че според него правилният модел е всеки да избира дали да се осигурява в държавната или в частната система. През 2011 г. управляващите веднъж внесоха смут в системата, след като национализираха частично професионалните фондове, а след това Конституционният съд обяви това действие за противоконституционно.

Сега опасенията отново са, че за да се решат временните проблеми с недостига на средства за солидарния пенсионен стълб, т.е. на държавното обществено осигуряване, управляващите отново може да посегнат към парите в частните фондове. Източници от финансовото министерство обаче заявиха пред "Капитал Daily", че засега подобен въпрос не стои на дневен ред.

Така или иначе старият и познат проблем на пенсионната система - все по-голяма част от националния доход да се насочва към пенсии и едновременно с това расте усещането, че пенсиите са ниски, все още не е решен.

И отново за реформите

Твърде голям брой хора, които неправомерно получават пенсии от държавата, ранното пенсиониране и липсата на връзка между размера на внасяните осигуровки и получаваната пенсия след това са част от проблемите на разходопокривния стълб от пенсионната система според участниците в дискусиията. Те посочиха, че всички тези пропуски са известни отдавна и тяхното отстраняване би спестило милиарди на системата, но все още няма воля за промяна. Един

от дефектите на системата например са неправомерно получаваните инвалидни пенсии. Проблем е и липсата на ясни правила кой може да се възползва от привилегиите на пенсиониращите се при първа и втора категория труд. Една част от професиите, които преди десет години са били категоризирани като увреждащи здравето, вече са отпаднали от този списък, но те все още ползват привилегии като на категорийни работници, т.е. могат да се пенсионират по-рано и да черпят по-дълго от системата.

Друг генерален проблем на солидарната пенсионна система в България е, че пенсиите се изчисляват не върху реално платени осигуровки, а върху декларираните, макар и невнесени пари за обществено осигуряване. Така някои хора получават пенсии в размер, по-голям от този, за който реално са внасяли пари. Други пък са демотивирани да бъдат изрядни платци, защото системата може да бъде излъгана. Според експертите, ако се премахнат част от тези пропуски в солидарния стълб, ще се увеличи и доверието в системата, тъй като преразпределението на парите от осигуровки и данъци, което прави държавата ще е по-справедливо.

Успешното развиване на действащия в момента пенсионен модел според експертите обаче е в ръцете на политиците, тъй като от тях зависи да създадат стабилна законодателна среда.

[Вестник Стандарт](#)

✓ Дянков търси още приходи за хазната

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2012-10-31&article=429611>

Криминализирането на укриването на осигуровки, ограничаването на разплащането в брой за суми над 5000 лв. и даването на разследващи функции на данъчните инспектори ще станат факт от догодина. Това са три нови източника за повече приходи в бюджета, които финансовият министър смята да въведе. Предложенията са на КНСБ, но те се подкрепят от Дянков и групата на ГЕРБ в парламента. Това стана ясно след вчерашната среща на ръководството на КНСБ и шефката на бюджетната комисия Менда Стоянова. Синдикатът иска извънредно свикване на тристранката, за да се коментират заедно с бизнеса по-детайлно новите приходи, както и кои разходи да бъдат завишени срещу тях. "Знаем, че финансовият министър е възложил на НАП да смята какъв ще е ефектът от трите мерки", заяви лидерът на КНСБ Пламен Димитров. Според разчетите на синдикатите от тях може да се очакват до 400 млн. лв. допълнително в хазната. "Предложенията на КНСБ са реалистични, но съм притеснена за размера на очакваните приходи", коментира шефката на бюджетната комисия Менда Стоянова. Тя твърдо подкрепя въвеждането на данъчното дознание и криминализирането на умишленото укриване на осигуровки. Ще разгледаме тези мерки между първо и второ четене на бюджета и вероятно ще ги подкрепим", каза Стоянова. С увеличените приходи да се вдигнат повече пенсиите от 1 април, както и заплатите в бюджетната сфера, настояват синдикатите. Те искат и обезщетенията за майчинството да се вдигнат на 290 или 310 лв. За целта са необходими 25-30 млн. лв., които бюджетът може да осигури дори и без допълнителни приходи, смята Пламен Димитров. От КНСБ дори предлагат да се увеличи с 0,5% осигурителната вноска за общо заболяване и майчинство, за да има по-големи обезщетения за майките. В момента тази осигуровка е 3,5% от заплатата и се плаща от работодателя и работника в съотношение 60 към 40. "Трябва внимателно да преценим къде да се насочат парите", заяви Менда Стоянова.

[Вестник Труд](#)

✓ Дребните спестители ще пълнят бюджета

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=1611872>

С ПЛАМЕН ОРЕШАРСКИ, депутат от "Коалиция за България" и бивш министър на финансите, разговаря КРАСИНА КРЪСТЕВА

- Защо смятате, че в бюджета за 2013 г. няма политики, г-н Орешарски? Той дава повече пари за образование, инфраструктура, с което очертава приоритетните сфери за правителството. В същото време запазва макроикономическата стабилност и повишава доходите.

- Защото аз не свеждам политиките до ръстове. Рационализиране на публичните дейности може да се прави дори ако се намаляват средствата, и обратно - увеличените средства не гарантират, че ще се подобри тяхното управление. Погледнете за пример здравеопазването. Ако погледнете неговото финансиране сега в сравнение с нивото му от 2000 г. (началото на реформата в този сектор), ще видите един от най-големите ръстове по години в целия публичен сектор. Което не означава, че днес качеството на услугата е по-добро, отколкото преди 12 години.

Но да се върнем на това, което обозначавате като приоритети. Ръст на финансирането на образованието за следващата година от около 4% при прогнозирана инфлация от 3,4% практически запазва реалното ниво на средствата. По отношение на доходите дори властите се свенят да използват термина повишаване и се ограничават с индексирание. А както е известно, индексирание не увеличава доходите, а възстановява тяхната покупателна сила до нива от предшестващи периоди. Друг е въпросът, че в нашия случай това индексирание на пенсиите е частично.

Да се пази макроикономическата стабилност, е задача пред българските правителства от кризата през 1996-1997 г. насам. Колко е запазена тази стабилност, е друга тема - в последните три години бюджетът е на дефицит, фискалният резерв е намален, а правителственият дълг - увеличен.

- Кабинетът на ГЕРБ провеждаше политика на замразяване на доходите и строги икономии. Сега обаче развързва кесията. Защо според вас - заради изборите догодина или защото този модел е изчерпан?

- Имате интересно хрумване с опита си да облечете хаотичното поведение на властите в модел. Ако е така, аз се

затруднявам да коментирам, защото не съм добре запознат с теорията на хаоса.

Струва ми се обаче, че случаят е по-прозаичен. Приходите на правителството не достигаха, за да обезпечат каквото и да е ръст на доходите и то не обезпечаваше такъв. Нещо повече, дори и завареното равнище на доходите правителството финансира с поддържане на бюджетен дефицит, т.е. харчене на наследените фискални резерви и вземане на нови заеми. Приходите няма да достигат и следващата година, затова ще вземат още заеми - нови 1,1 млрд. лева. Но очевидно изборите са силен мотив за частични индексации на пенсиите.

Когато говорим за индексации на доходи, трябва да отчитаме факта, че обичайно те се правят на годишна база, а при ускорена инфлация и по-често. Ако замените едногодишния цикъл с четири годишен и той съвпада с политическия цикъл, опитите да се каже, че изборите нямат нищо общо са дори обидни.

- Според КНСБ над 1,6 милиона домакинства у нас са бедни. Къде са корените на тази бедност?

- Корените са доста по-дълбоки от опитите ни да ги коментираме между другото. По-важното е да не елементаризираме темата по начина, по който подхождат властите. Първо ни обясниха как за няколко години ще достигнем средноевропейски доходи, после ни увериха, че следващата година вече няма да бъдем последни по доходи в ЕС... Интересно ми е кого и как ще изпреварим. Дори и силно задължнените страни са на сериозна дистанция пред нас. Вижте и други статистики - според Европейската комисия рискът от бедност у нас достига 42% при малко над 20% средно за общността. Безработицата в последните три години е с рекордни за ЕС темпове - от 6% през 2009 г. на 12,5% понастоящем. Младежката безработица е близо 25% - при двойно по-нисък среден процент за страните членки. Повечето данни показват, че в последните години проблемът се задълбочава, вместо да се смекчава - при обща за всички страни неблагоприятна икономическа среда.

- Облагането на лихвите върху депозитите разтревожи всички - дребните вложители с това, че ще им вземат нещо от скътаните за черни дни пари, едрите - с това, че може да се разкрие банковата тайна. Как ще коментирате идеята за новия данък?

- Вече няма нищо изненадващо във факта, че правителството винаги намира с какво да ни изненада. До вчера отричаше, че приходите в бюджета са планирани с данък върху лихвите по депозитите, днес вече е обратното. На това властите му казват прозрачност и предвидимост. И пак изтърканата пропаганда - било данък върху богатите, но големите суми в бюджета ще дойдат основно от облагане на лихвите от дребни депозити, каквито са преобладаващата част от спестяванията.

- Каква е целта на правителството с този данък и какво ще се постигне на практика според вас?

- Целта е да вкара някой лев в бюджета. Този данък няма други цели освен фискални. В чисто икономически план той санкционира спестяванията, а това значи инвестициите и растежа. Щяло да се насърчи потреблението! Дали е по-добре обществото ни да си купи още малко китайски стоки и да се възстанови натискът върху текущата сметка на платежния баланс, или да продължим да спестяваме, като обезпечим ресурси за финансиране на стопански начинания и по този начин съдействаме за икономическото развитие? Не съм забелязал китайски компании да теглят кредити от българските банки, но ако си извадим спестяванията и им придадем потребителска насока, със сигурност китайците ще ни продадат стоките си.

Наскоро високопоставен представител на правителството (б.р. - премиерът Бойко Борисов) мечтаеше на глас да "раздвижи" милиардите спестявания на българските граждани. Вероятно той си представя как тези пари са подредени в сейфовете и мухлясват, не разбирайки, че отдавна са раздадени като кредити. Дори банките са привлекли външни спестявания, защото кредитите надвишават размера на депозитите ни. Какво ще раздвижваме?!

- Симеон Дянков направи едно революционно изказване преди време, в което се обяви за облагане на доходите от хазарт, от фондовата борса, а през следващия мандат - за въвеждане на прогресивно подоходно облагане, както и налог за доходите от земеделска аренда. Съгласен ли сте с него?

- Не виждам нищо революционно в намеренията да се обложи всичко, което все още мърда... Желая успех в тези му бирнически увлечения. Очевидно отново се възражда забавлението с данъците - слабост на настоящите власти. Да ви припомня как преди не много време бирниците летяха с хеликоптери, за да облагат богатите, които така и не бяха обложени, как намалиха осигурителните вноски, за да ги вдигнат още на следващата година, как през ден сваляха и вдигаха ДДС, че накрая дилърите се шегуваха, питайки се един друг днес колко е ДДС ставката. С това ли да се съглася?

- В момента бюджетът дава пари на НОИ, защото събраните от осигурителни вноски не стигат за пенсиите. Хазната дотира и здравеопазването по същата причина. Как може да се реши този проблем?

- За да се балансира бюджетът на НОИ, осигурителните вноски трябва да се вдигнат с над 50%. Това е очевидно нерационално действие, защото няма кой да плаща такива размери. Затова и в обзрима перспектива не би следвало да се поставя въпросът за дефицита в осигурителната система. Този дефицит е закономерен. Ниските осигурителни вноски имат за цел да поддържат благоприятна инвестиционна и бизнес среда, т.е. обезпечават базата на данъчното облагане, а с част от тези данъци се финансира недостигът в НОИ. Сегашното управляващо мнозинство пише в програмата си, че ще намали още осигуровките с до 5% - очевидно то възприема концепцията. Друг е въпросът, че нищо не е намалило. Сходна е ситуацията и при здравеопазването. Здравните услуги навсякъде по света са много скъпи. При всички случаи - по-скъпи от нашата здравна вноска.

- Съжалявате ли, че като финансов министър не успяхте да внесете законопроекта за публичните финанси - нещо, което ГЕРБ направи?

- Аз и не бързах да го направя, дори в един момент напълно се отказах от вариантите, по които работихме с експерти на холандското Министерство на финансите. Имах причини за това, които не бих коментирал. В същото време действащият устройствен закон за бюджета не ми пречеше в нито един аспект на дейността.

- Парламентарните избори са догодина. Ще се кандидатира ли отново за депутат?

- Досега съм бил кандидат само за една позиция - за асистентско място в катедра "Финанси" на УНСС преди много години. Радвам се, че тогава го спечелих.

[Вестник Сега](#)

✓ ГЕРБ се сети да търси бюджетни резерви в сивата икономика

<http://www.segabg.com/article.php?id=622023>

Списъкът с обещания за корекции на проектобюджет 2013 между първо и второ четене в парламента набъбва. ГЕРБ приема принципно предложението на синдикатите за криминализиране на укриването на осигуровки и може да предложи подобни законодателни промени между двете четения на закона, обяви след среща с представители на КНСБ шефката на бюджетната комисия в НС Менда Стоянова. Управляващите считат за целесъобразно и въвеждането на данъчно дознание по примера на митниците. Тепърва обаче ще трябва да се смята колко допълнителни приходи може да донесе това на бюджета и за какви разходи да бъдат разпределени те.

Според синдикатите от предложените допълнителни мерки в бюджета могат да влязат между 250 млн. лв. и 450 млн. лв. В сметките е включено и ново ограничаване на плащанията в брой от сегашния праг от 15 000 лв. на 5000 лв. От КНСБ смятат, че тези възможности и други предложения на работодателите трябва да бъдат обсъдени на извънредна тристранка. "Този дебат закъсня, трябваше да говорим задълбочено по проектобюджета навреме", коментира председателят на КНСБ Пламен Димитров.

"Принципно приемаме част от направените предложения, като въвеждане на митническото дознание и криминализирането на укриването на осигуровките, но сме скептични за размера на евентуалните приходи, които могат да се чакат от тях", обяви Менда Стоянова. Тя не коментира какви приходи от предложените мерки смята за реалистични, но обеща евентуалните постъпления да бъдат насочени към допълнителни разходи в областта на културата и социалните грижи. Стоянова даде да се разбере, че исканията на майките за увеличаване на нископлатеното майчинство не са напред в списъка с евентуални допълнителни разходи. "В областта на майчинството сме доста по-напреднали спрямо останалите европейски страни", бе категорична Стоянова.

На среща с БСП синдикатите са настояли темата за данъчната политика да бъде централна при предстоящата предизборна кампания. От КНСБ считат, че който и да дойде на власт, ще бъде принуден да премахне плоския данък и да въведе прогресивно подоходно облагане, за да може да върже разходите на държавата за 2014 година. "БСП вече е изразила принципната си позиция за преоценка на плоския данък и преход към прогресивно облагане", коментира лидерът на БСП Сергей Станишев.